ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.6.2024 г.
COM(2024) 607 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Ирландия

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 607 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Ирландия

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета[1], и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета по икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) Регламентът REPowerEU[2], приет на 27 февруари 2023 г., има за цел постепенното премахване на зависимостта на ЕС от вноса на руски изкопаеми горива. Това ще спомогне за постигането на енергийна сигурност и диверсификация на енергийните доставки на ЕС, като същевременно ще увеличи използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение

---

[1] Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета, с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от ЕС. В съответствие с приоритетите на европейския семестър той спомага за постигането на икономическо и социално възстановяване и за изпълнението на устойчиви реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход и за укрепването на устойчивостта на икономиките на държавите членки. Механизмът също така спомага за укрепването на публичните финанси и за стимулирането на растежа и създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, за подобряването на териториалното сближаване в рамките на ЕС и за подкрепата на непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права.

[2] Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

на енергия и енергийната ефективност. Ирландия добави нова глава за REPowerEU към своя национален план за възстановяване и устойчивост, за да финансира ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU.

(2) На 16 март 2023 г. Комисията публикува съобщението „Дългосрочна конкурентоспособност на ЕС: перспективи след 2030 г.“[3], за да осигури информация за политическите решения и да се създадат рамкови условия за увеличаване на растежа. Съобщението е структурирано около девет взаимно подсилващи се движещи сили в областта на конкурентоспособността. Сред тези движещи сили достъпът до частен капитал, научните изследвания и иновациите, образованието и уменията и единният пазар се открояват като основни приоритети на политиката за реформи и инвестиции с цел справяне с настоящите предизвикателства, свързани с производителността, както и за изграждане на дългосрочна конкурентоспособност на ЕС и неговите държави членки. След това съобщение Комисията публикува на 14 февруари 2024 г. годишния доклад за единния пазар и конкурентоспособността [4]. В доклада се описват подробно конкурентните предимства на единния пазар на Европа и предизвикателствата пред него, като се проследява годишното развитие в съответствие с установените девет движещи сили на конкурентоспособността.

(3) На 21 ноември 2023 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж за 2024 г. [5], с което постави началото на цикъла на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2024 г. На 22 март 2024 г. Европейският съвет одобри приоритетите на обзора във връзка с четирите измерения на конкурентоспособната устойчивост. На 21 ноември 2023 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение за 2024 г., в който не посочи Ирландия като една от държавите членки, които може да бъдат засегнати или за които може да съществува риск да бъдат засегнати от дисбаланси, и за които ще е необходим задълбочен преглед. На същата дата Комисията също прие становище относно проекта на бюджетен план за 2024 г. на Ирландия. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, която Съветът прие на 12 април 2024 г., както и предложението за съвместния доклад за заетостта за 2024 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права, което Съветът прие на 11 март 2024 г.

(4) На 30 април 2024 г. влезе в сила новата рамка на ЕС за икономическо управление. Рамката включва новия Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета относно ефективната координация на икономическите политики и многостранния бюджетен надзор и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета. Тя включва също изменения Регламент (ЕО) № 1467/97 за прилагане на процедурата при прекомерен дефицит и изменената Директива 2011/85/ЕС за бюджетните рамки на държавите членки[6]. Целите на новата рамка

---

3 COM(2023) 168 final.
4 COM(2024) 77 final.
5 COM(2023) 901 final.
6 Регламент (ЕС) 2024/1264 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1467/97 за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L, 2024/1264, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) и Директива (ЕС)

са устойчивостта на публичния дълг и устойчивият и приобщаващ растеж чрез постепенна фискална консолидация, както и чрез реформи и инвестиции. С нея се насърчава националната ангажираност, като средносрочната ѝ насоченост е по-силна в съчетание с по-ефективно и съгласувано прилагане. Всяка държава членка следва да представи на Съвета и на Комисията национален средносрочен фискално-структурен план. Националният средносрочен фискално-структурен план съдържа фискалните ангажименти, ангажиментите за реформи и инвестиции на държавата членка, които обхващат хоризонт на планиране от 4 или 5 години в зависимост от редовната продължителност на мандата на законодателния орган в съответната държава. Планът за нетните разходи[7] в националните средносрочни фискално-структурни планове следва да спазва изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263, в това число изискванията консолидираният държавен дълг да следва правдоподобно низходяща тенденция най-късно до края на периода на корекция или да остане на разумни равнища под 60 % от БВП, а бюджетният дефицит да бъде сведен и/или поддържан под референтната стойност от 3 % от БВП в средносрочен план. Когато държава членка поеме ангажимент да изпълни съответен набор от реформи и инвестиции в съответствие с критериите, посочени в Регламент (ЕС) 2024/1263, периодът на корекция може да бъде удължен с най-много 3 години. За да подпомогне изготвянето на тези планове, на [21 юни] 2024 г. Комисията трябва да предостави на държавите членки насоки относно съдържанието на плановете и последващите годишни доклади за напредъка, които те ще трябва да представят, и в съответствие с член 5 от Регламент (ЕС) 2024/1263 ще им предаде технически насоки относно фискалните корекции (референтни траектории и техническа информация, когато е приложимо). Държавите членки следва да представят своите средносрочни структурни планове във фискалната област до 20 септември 2024 г., освен ако държавата членка и Комисията не се споразумеят да удължат този срок в разумни граници. Държавите членки следва да гарантират участието на своите национални парламенти и консултирането с независими фискални институции, социалните партньори и други заинтересовани страни на национално равнище, когато е целесъобразно.

(5) През 2024 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива в съответствие с прилагането на Механизма за възстановяване и устойчивост. Пълното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете спомагат за ефективното справяне с всички или значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., 2020 г., 2022 г. и 2023 г. продължават да

2024/1265 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Директива 2011/85/ЕС относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L, 2024/1265, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[7] Нетни разходи съгласно определението в член 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263 на Съвета от 29 април 2024 г. (ОВ L 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj). Нетни разходи означава държавни разходи след приспадане на i) разходите за лихви, ii) дискреционните мерки по отношение на приходите, iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от средства на Съюза, iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица и vi) еднократните и други временни мерки.

бъдат еднакво актуални и за плановете за възстановяване и устойчивост, преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(6) На 28 май 2021 г. Ирландия представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V към посочения регламент. На 8 септември 2021 г. Съветът прие своето решение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Ирландия[8], който бе изменен на 8 декември 2023 г. съгласно член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 за актуализиране на максималното финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа. Отпускането на траншовете зависи от решение на Комисията, взето в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, че Ирландия е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.

(7) В съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 1466/97, на 30 април 2024 г. Ирландия представи своята национална програма за реформи за 2024 г., а на 10 май 2024 г. — програмата си за стабилност за 2024 г. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2024 г. отразява също шестмесечното докладване на Ирландия относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.

(8) На 19 юни 2024 г. Комисията публикува доклада за Ирландия[9] за 2024 г. В него беше оценен напредъкът на Ирландия в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета в периода 2019—2023 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Ирландия на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите предизвикателства. В него бяха оценени също напредъкът на Ирландия при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на ЕС в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

(9) Въз основа на данните, потвърдени от Евростат[10], излишъкът по консолидирания държавен бюджет на Ирландия е останал стабилен на равнище от 1,7 % от БВП през 2023 г., докато консолидираният държавен дълг е намалял от 44,4 % от БВП в края на 2022 г. на 43,7 % в края на 2023 г.

---

8 Решение за изпълнение от 8 декември 2023 г. на Съвета за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Ирландия (15965/2023).

9 SWD(2024) 607 final.

10 Евростат-Euro Indicators, 22.4.2024 г.

(10) На 12 юли 2022 г. Съветът препоръча[11] на Ирландия да предприеме действия, за да гарантира през 2023 г., че растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката[12], като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Същевременно на Ирландия бе препоръчано да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. На Ирландия се препоръчва също да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. Според оценките на Комисията фискалната позиция[13] през 2023 г. е била експанзионистична — 0,9 % от БВП, в условията на висока инфлация. Растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) през 2023 г. осигури експанзионистичен принос към фискалната позиция в размер на 0,8 % от БВП. Това включва намалените разходи с 0,1 % от БВП за спешните мерки за целенасочена подкрепа за домакинствата и дружествата, които са най-уязвими от повишаването на цените на енергията. Това включва и по-високи разходи за предоставяне на временна закрила на разселените лица от Украйна (с 0,1 % от БВП). Ето защо експанзионистичният принос на финансираните на национално равнище нетни първични текущи разходи през 2023 г. не се дължеше на спешната целенасочена подкрепа за домакинствата и предприятията, които са най-уязвими по отношение на покачването на цените на енергията, и само отчасти на подкрепата за хората, бягащи от Украйна. Експанзионистичното увеличение на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (без дискреционните мерки по отношение на приходите) се дължеше и на постоянните увеличения на заплатите в публичния сектор и социалните обезщетения, и на по-високите разходи за здравеопазване. В обобщение, растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи през 2023 г. не е в съответствие с препоръката на Съвета. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, възлизаха на 0,1 % от БВП през 2023 г. Финансираните на национално равнище инвестиции възлязоха на 2,3 % от БВП през 2023 г. — с годишно увеличение от 0,2 процентни пункта в сравнение с

---

11 Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 г. относно националната програма за реформи на Ирландия за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Ирландия за 2022 г. (ОВ C 334, 1.9.2022 г., стр. 52).

12 Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. средносрочният потенциален ръст на производството на Ирландия през 2023 г., който се използва за измерване на фискалната позиция, се оценява на 9,2 % в номинално изражение въз основа на 10-годишния среден реален потенциален темп на растеж и дефлатора на БВП за 2023 г.

13 Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Тя има за цел да оцени икономическия импулс, произтичащ от фискалните политики, както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на ЕС. Фискалната позиция се измерва като разликата между i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите (и с изключение на свързаните с кризата с COVID-19 временни извънредни мерки), включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза.

2022 г. Ирландия финансира допълнителни инвестиции чрез Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС. Ирландия финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийна сигурност, като например електрификация на железопътния транспорт на къси разстояния и програма за предоставяне на цифрова инфраструктура на училищата, които са частично финансирани от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС.

(11) Основните прогнози в програмата за стабилност за 2024 г. могат да бъдат обобщени, както следва. Според макроикономическия сценарий в основата на бюджетните прогнози се предвижда реалният БВП да нарасне с 2,6 % през 2024 г. и с 3,9 % през 2025 г., като същевременно се предвижда ХИПЦ-инфлацията да бъде 2,1 % през 2024 % и през 2025 г. Очаква се излишъкът по консолидирания държавен бюджет да намалее до 1,6 % от БВП през 2024 г. и да се увеличи до 1,7 % от БВП през 2025 г., докато съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 41,5 % до края на 2024 г. и до 39,5 % до края на 2025 г. След 2025 г. се очаква излишъкът по консолидирания държавен бюджет да намалее постепенно до 1,5 % от БВП през 2026 г. и да се увеличи до 1,7 % през 2027 г. Следователно се планира салдото по консолидирания държавен бюджет да остане под референтната стойност по Договора за дефицит от 3 % през програмния период. От друга страна, след 2025 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да спадне постепенно до 37,8 % през 2026 г. и 36,7 % през 2027 г.

(12) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 1,2 % през 2024 г. и с 3,6 % през 2025 г., като същевременно се предвижда ХИПЦ-инфлацията да бъде 1,9 % през 2024 г. и 1,8 % през 2025 г.

(13) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен излишък от 1,3 % от БВП през 2024 г., а съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 42,5 % до края на 2024 г. По-ниските излишъци отразяват предпазлив подход по отношение на евентуалното запазване на високия ръст на разходите през 2024 г. и 2025 г. Намалението на съотношението на дълга към БВП през 2024 г. отразява главно бюджетния излишък и би било по-голямо, ако не бяха направени значителни корекции наличности-потоци. Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция се очаква да бъде като цяло неутрална — -0,1 % от БВП през 2024 г.

(14) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. разходи в размер на по-малко от 0,1 % от БВП се очаква да бъдат финансирани с безвъзмездна подкрепа („безвъзмездни средства“) от Механизма за възстановяване и устойчивост през 2024 г. подобно на 2023 г. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, ще продължат да дават възможност за висококачествени инвестиции и реформи за повишаване на производителността без пряко въздействие върху салдото и дълга по консолидирания държавен бюджет на Ирландия.

(15) На 14 юли 2023 г. Съветът препоръча[14] на Ирландия да поддържа стабилна фискална позиция през 2024 г. Когато изпълняваха своите бюджети за 2023 г. и

[14] Препоръка на Съвета от 14 юли 2023 г. относно националната програма за реформи на Ирландия за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Ирландия за 2023 г. (ОВ C 312, 1.9.2023 г., стр. 58).

изготвяха своите проекти на бюджетни планове за 2024 г. държавите членки бяха приканени да вземат предвид факта, че Комисията ще предложи на Съвета да бъдат открити основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит въз основа на данните за резултатите за 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. структурното салдо на Ирландия се очаква да бъде 1,8 % от БВП през 2024 г. (от 1,0 % през 2023 г.), като по този начин ще отговаря на средносрочната бюджетна цел (СБЦ) на страната за структурно салдо от -0,5 % от БВП. Това е в съответствие с препоръките на Съвета.

(16) Освен това Съветът препоръча на Ирландия да предприеме действия за прекратяване на действащите спешни мерки за енергийна подкрепа възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. Освен това Съветът уточни, че ако новите увеличения на цените на енергията налагат нови или запазване на действащи мерки за подкрепа, Ирландия следва да гарантира, че те са насочени към защитата на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално достъпни и запазват стимулите за икономии на енергия. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. нетните бюджетни разходи[15] за спешните мерки за енергийна подкрепа се оценяват на 0,4 % от БВП през 2023 г. и се очаква да бъдат 0,1 % през 2024 г. и 0,0 % през 2025 г. Предвижда се спешните мерки за енергийна подкрепа да бъдат прекратени възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. Това е в съответствие с препоръките на Съвета.

(17) По-конкретно Съветът също препоръча на Ирландия да запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и да гарантира, че безвъзмездните средства по Механизма и другите фондове на Съюза се усвояват ефективно, по-специално с цел насърчаване на екологичния и цифровия преход. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. финансираните на национално равнище публични инвестиции се очаква да се увеличат до 2,5 % от БВП през 2024 г. (от 2,3 % от БВП през 2023 г.). Това е в съответствие с препоръките на Съвета. На свой ред публичните разходи, финансирани с приходи от фондовете на ЕС, включително безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, се очаква да останат стабилни с 0,1 % от БВП през 2024 г.

(18) Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, и при условие че политиката остане непроменена, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен излишък от 1,2 % от БВП през 2025 г. Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да намалее до 41,3 % от БВП до края на 2025 г. Намалението на съотношението на дълга към БВП през 2025 г. отразява главно бюджетния излишък и би било по-голямо, ако не бяха направени значителни корекции наличности-потоци.

(19) Съществуват опасения, свързани с въздействието върху фискалната устойчивост на разходната ефективност-на системата на здравеопазване. Ирландия е единствената държава в ЕС без всеобщо здравно осигуряване и това оказва по-голям натиск върху болниците. Очаква се застаряването на населението да окаже натиск върху здравната система: очаква се то да доведе до увеличение с 1,5 процентни пункта на публичните разходи за здравеопазване като процент от

[15] Препоръка на Съвета от 14 юли 2023 г. относно националната програма за реформи на Ирландия за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Ирландия за 2023 г. (ОВ C 312, 1.9.2023 г., стр. 58).

БВП до 2070 г. за Ирландия, което е доста над прогнозираното увеличение от 0,4 процентни пункта за ЕС.

(20) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Очаква се те да спомогнат за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за държавата препоръки. В този кратък срок бързото и ефективно изпълнение на плана, включително главата за REPowerEU, щом бъде приета, е от съществено значение за повишаване на дългосрочната конкурентоспособност на Ирландия чрез екологичния и цифровия преход, като същевременно се гарантира социална справедливост. За да бъдат изпълнени ангажиментите по плана до август 2026 г., от съществено значение е Ирландия да продължи изпълнението на реформите и да ускори инвестициите чрез преодоляване на възникващите забавяния, като същевременно гарантира силен административен капацитет. Това включва своевременното подаване на предстоящите искания за плащане. Систематичното участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост.

(21) Като част от междинния преглед на средствата от политиката на сближаване, в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060 от Ирландия се изисква да направи преглед на всяка програма до март 2025 г., като вземе предвид, наред с другото, предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки за 2024 г., както и на своя национален план в областта на енергетиката и климата. Този преглед представлява основата за окончателното разпределение на финансирането от ЕС, включено във всяка програма. Ирландия постигна напредък в прилагането на политиката на сближаване и Европейския стълб на социалните права, но продължават да съществуват предизвикателства. Ирландия продължава да отчита важни икономически и социални различия между метрополните области и другите райони на страната, особено в Северния и западен регион (NW). Налице са значителни слабости в интеграцията на пазара на труда на групите в неравностойно положение, които са изправени пред непропорционално високи рискове от бедност и социално изключване. Като се има предвид, че договорените в програмите приоритети продължават да бъдат актуални, важно е да се ускори тяхното изпълнение. Целта за укрепване на иновационните екосистеми на регионално равнище все още е актуална, което включва целта за намаляване на различията по отношение на иновациите между Северния и западен регион и другите два региона. Продължава да бъде важно улесняването на достъпа до социални услуги и разработването на целенасочени мерки за придобиване на умения за групите в най-неравностойно положение с цел справяне с недостига на работна ръка, бедността и социалното изключване. Ирландия би могла да използва инициативата „Платформа за стратегически технологии за Европа“, за да стимулира инвестициите в цифровизацията и цифровата трансформация в малките и средните предприятия и научните изследвания в областта на технологиите за чиста енергия в съответствие със стратегията за интелигентна специализация и „Визията за стратегията „Индустрия 4.0“ за Ирландия за периода 2020—2025 г.“ и създаването на „Future Manufacturing Ireland“ (бъдещо промишлено производство на Ирландия).

(22) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, Ирландия е изправена пред няколко предизвикателства, свързани със снабдяването с питейна вода и пречистването на отпадъчните води, както и със системата за управление на отпадъците. Освен това продължават да съществуват предизвикателства във връзка с електроенергийната система, енергийната инфраструктура и технологиите за интелигентни електроенергийни мрежи, както и енергийната ефективност.

(23) Все още има значителни недостатъци в секторите на водите и отпадъчните води, засягащи качеството на водата, които се изострят от трайно високите нива на течове във водоснабдителната система. Ирландия изостава по отношение на стандартите, посочени в Директивата за пречистването на градските отпадъчни води, тъй като значително количество градски отпадъчни води все още са непречистени или несъбрани, което до голяма степен се дължи на остарялата инфраструктура. Значителна част от ирландското население все още няма достъп поне до вторично пречистване на отпадъчните води. Водочерпенето и промените във водните обекти не се контролират в достатъчна степен поради липсата на подходяща нормативна уредба. Липсата на подходяща инфраструктура за снабдяване с питейна вода и за събиране и пречистване на отпадъчни води може да ограничи изграждането на жилища или промишленост в определени райони, като по този начин се засегне конкурентоспособността.

(24) Енергийната система на Ирландия продължи да показва признаци на уязвимост през 2023 г., а цените на дребно на електроенергията останаха по-високи от средните за ЕС. През втората половина на 2023 г. Ирландия имаше най-високите цени на електроенергията за битови потребители в ЕС и те остават високи. Ирландия е определила амбициозни цели за дела на производството на електроенергия от възобновяеми източници и е започнала да постига резултати по внедряването на допълнителни възобновяеми енергийни източници, което ще окаже натиск върху електроенергийната система чрез увеличаване на обема на производство на енергия от разнообразни източници. Необходим е допълнителен капацитет на мрежата както на равнище пренос, така и на равнище разпределение, включително нови трансгранични проекти. Въздействието на недостатъчния капацитет на електроенергийната мрежа оказва въздействие и върху конкурентоспособността, особено когато става въпрос за привличане и задържане на дружества. Ограниченията на капацитета водят и до по-високи производствени разходи, което може да възпре предприятията. Националният регулаторен орган е натоварен със задачата да изготви план за гъвкавост на потреблението, за да се даде възможност на ирландската енергийна система да работи ефективно с високи дялове електроенергия от възобновяеми източници. Гъвкавостта от страна на потреблението и значителните подобрения на инфраструктурата за пренос, разпределение и съхранение ще бъдат от решаващо значение, за да може Ирландия да постигне целта от 80 % електроенергия от възобновяеми източници, определена в нейния план за действие в областта на климата, да намали ограничаването на съществуващото производство на енергия от възобновяеми източници и да интегрира планираното производство на вятърна енергия от разположени в морето инсталации с мощност 5 GW до 2030 г. Необходими са допълнителни действия за насърчаване на гъвкавостта от страна на потреблението и участието на потребителите в разпределените енергийни ресурси, за да се даде възможност за овластяване на потребителите, като същевременно се подобри гъвкавостта на

енергийната система. Това включва участието на потребителите в услугите по балансиране и гъвкавост.

(25) Въпреки напредъка в изпълнението на инициативире за подобряване на енергийната ефективност, все още са необходими допълнителни мерки за намаляване на потреблението на енергия и декарбонизация на сградния фонд, по-специално модернизиране на жилищата от гледна точка на потреблението на енергия, преоборудване и ускорен преход към отопление, основано на възобновяеми източници. Ирландия все още не е успяла да ограничи потреблението на енергия, което според доклада на Ирландия за националните енергийни прогнози се очаква да нарасне до 2030 г. и да надхвърли секторните тавани за емисии, установени за сектора на сградите. Въпреки че действителният обем на дълбоко енергийно обновяване остава ограничен, Ирландия започна да изпълнява амбициозните цели на своя план за действие в областта на климата. Повече от 400 милиона евро бяха отпуснати за енергийна ефективност на сградите в рамките на държавния бюджет за 2024 г. Изпълнението на всеобхватните програми за икономии на енергия за публичния сектор би могло да повиши енергийните характеристики на публичния сграден фонд. Необходими са и допълнителни усилия за решаване на въпроса с потреблението на енергия в транспорта и промишлеността чрез допълнително електрифициране на железопътните линии на къси разстояния и стимулиране на системите за енергийно наблюдение и контрол.

(26) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз Съветът препоръча на държавите членки от еврозоната да предприемат действия през 2024 г., включително чрез своите планове за възстановяване и устойчивост, за да изпълнят препоръката относно икономическата политика на еврозоната. За Ирландия препоръки 1, 2, 3 и 4 спомагат за изпълнението на първата, втората и четвъртата препоръка за еврозоната.

ПРЕПОРЪЧВА на Ирландия да предприеме през 2024 и 2025 г. следните действия:

1. Да представи своевременно средносрочния фискално-структурен план. Да се справи с очакваното увеличение на разходите, свързани със застаряването на населението, като направи системата на здравеопазването по-ефективна от гледна точка на разходите.

2. Да отстрани възникващите забавяния, за да се даде възможност за продължаващо бързо и стабилно изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, щом бъде приета, като осигури приключването на реформите и инвестициите до август 2026 г. Да ускори изпълнението на програмите на политиката на сближаване. В контекста на междинния им преглед да продължи да се съсредоточава върху договорените приоритети, като същевременно вземе предвид възможностите, предоставени от инициативата „Платформа за стратегически технологии за Европа“ за подобряване на конкурентоспособността.

3. Да увеличи инвестициите в инфраструктура за питейна вода и отпадъчни води с цел подобряване на качеството на водата и намаляване на течовете.

4. Да увеличи усилията за подобряване на гъвкавостта на електроенергийната система и да модернизира и разшири капацитета на мрежата. Да разработи и

приложи стратегия за насърчаване на реакцията на потреблението и рационализиране на планирането, както и издаването на разрешения за съоръжения за съхранение и мрежови връзки. Да увеличи усилията за подобряване на енергийните характеристики на частните сгради с цел намаляване на сметките за енергия и разходите за енергийната система.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател